

Import van een woestijnvioolspin *Loxosceles deserta* (Araneae: Sicariidae)

Eerder werd in dit tijdschrift geschreven over een omvangrijke lading goederen uit San Diego in de VS die eind december 2022 terecht kwam in Leeuwarden (FR) en waaruit spinnen en een kever werden verzameld (Heijerman & Noordijk 2023). Na de vondst van zwarte weduwen *Latrodectus* werd de partij goed onderzocht en werd ook een levende vioolspin *Loxosceles* aangetroffen. Spinnen uit dit genus komen uit de familie Sicariidae en enkele vertegenwoordigers, met name de bruine vioolspin *L. reclusa* Gertsch & Mulaik, hebben op het kopborststuk een donkere tekening die wat aan een viool doet denken. Het exemplaar uit Leeuwarden werd naar de eerste auteur gebracht ter determinatie. De spin bleek onvolwassen en in zo'n slechte conditie dat ze al snel doodging. Ze kon dus niet opgekweekt worden tot volwassenheid, zodat er geen determinatie op basis van de genitaliën plaats kon vinden. In Californië, waar San Diego ligt, komen ook enkele *Loxosceles*-soorten voor. Om toch de soort te bepalen, werd door de tweede auteur het CO1-deel van het mitochondriaal DNA gesequenced. Uit deze analyse kwamen twee hits met *Loxosceles deserta* Gertsch. Voor deze spin wordt hier de Nederlandse naam woestijnvioolspin voorgesteld. Het uiterlijk van deze soort komt goed overeen met ons exemplaar en deze soort leeft ook in het brongebied in San Diego (tussen de goederen werd ook een woestijnbewonende kever gevonden, Heijerman

& Noordijk 2023). Het is de eerste keer dat *L. deserta* in Europa wordt gevonden (Nentwig et al. 2024, World Spider Catalog 2024). Het exemplaar is opgenomen in de collectie van Naturalis Biodiversity Center (RMNH.ARA.19903).

Loxosceles deserta is een algemene soort in Utah, Nevada, Arizona en Californië en aangrenzend Mexico (Gertsch & Ennik 1983). De soort leeft daar in droge, warme gebieden met (half)woestijnen en steppes, onder strooisel en stenen of in holen of nesten van zoogdieren. De hoogste dichtheden worden gevonden op verborgen plekje in (verlaten) menselijke structuren, zoals schuren, boerderijen, kunstwerken in bermen en afvalhopen (Gertsch & Ennik 1983). In tegenstelling tot in Amerika zeer bekende bruine vioolspin *L. reclusa*, is *L. deserta* geen stedelijke plaagsoort en wordt ze alleen gevonden in gebouwen die door natuurlijke vegetatie worden omringd (Vetter 2008).

Loxosceles-soorten zijn fraaie elegante spinnen, maar hebben helaas een wat slechte reputatie omdat een beet gevolgen kan hebben. Hoewel bijtincidenten meestal geen behandeling vereisen, is soms medische aandacht wel nodig (Russell et al. 1969, Smidt 2000, Stochosky 1979, Vetter 2008). De hematoxinen in het gif kunnen cellen aantasten, waardoor er een zwarte gangreneuze vlek (*mancha gangrenosa*) kan ontstaan. Het kan leiden tot een open necrotische wond die groot kan en waarbij het enkele maanden kan duren tot deze genezen is. Andere, soms systemische, klachten zijn ook bekend en worden opgesomd in de hierboven genoemde bronnen. Bijtincidenten zijn zeldzaam in gebieden waar vioolspinnen populaties hebben en treden op als een (nachtactieve) spin per ongeluk klem komt te zitten tegen een mens aan (Vetter & Barger 2002). Van geïmporteerde vioolspinnen zal niet snel iets te vrezen zijn, de soorten zijn sowieso erg schuw en na een lange reis zullen ze gewoonlijk erg verzwakt zijn.

Literatuur

Gertsch WJ & Ennik F 1983. The spider genus *Loxosceles* in North America, Central America, and the West Indies (Araneae, Loxoscelidae). Bulletin of the American Museum of Natural History 175(3): 263-360.

Heijerman Th & Noordijk J 2023. Import van een exemplaar van de woestijnbewonende zwartlijf *Edrotes ventricosus* (Coleoptera: Tenebrionidae). Entomologische Berichten 83: 48-49.

Nentwig W, Blick T, Bosmans R, Gloor D, Hänggi A & Kropf C 2024. Spiders of Europe. Version 1.2024. Beschikbaar op www.araneae.nmbe.ch [geraadpleegd 22 januari 2024].

Russell FE, Waldron WG & Madon NB 1969. Bites by the brown spiders *Loxosceles unicolor* and *Loxosceles arizonica* in California and Arizona. Toxicon 7: 109-117.

Schmidt G 2000. Giftige und gefährliche Spinnentiere. Die Neue Brehm-Bücherei, Band 608. Hohenwarsleben Westarp-Wiss.

Stochosky B 1979. Necrotic arachnidism. The Western Journal of Medicine 131: 143-148.

Vetter RS 2008. Spiders of the genus *Loxosceles*: a review of biological, medical and psychological aspects regarding envenomations. Journal of Arachnology 36: 150-163.

Vetter R & Barger D 2002. An infestation of 2,055 brown recluse spiders (Araneae: Sicariidae) and no envenomations in a Kansas home: implications for bite diagnoses in nonendemic areas. Journal of Medical Entomology 39: 948-951.

World Spider Catalog 2024. World Spider Catalog. Version 25.0. Natural History Museum Bern. Beschikbaar op: <http://wsc.nmbe.ch> [geraadpleegd 22 januari 2024].

Summary

Import of a desert recluse *Loxosceles deserta* in the Netherlands (Araneae: Sicariidae)

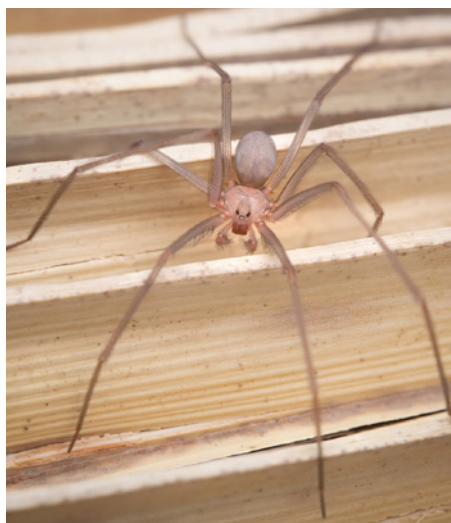
A living individual of the desert recluse *Loxosceles deserta* was found amidst a large party of goods from San Diego in the United States that arrived in Leeuwarden (province of Friesland), the Netherlands. The spider was not full-grown and died quickly after it was collected; identification based on genitalia was thus impossible. However, sequencing the CO1 part of the mitochondrial DNA revealed its identity.

Jinze Noordijk

EIS Kenniscentrum Insecten, Leiden
jinze.noordijk@naturalis.nl

Helena Donner

Wageningen University & Research
Laboratorium voor Erfelijkheidsleer

1. *Loxosceles deserta*. Foto: Marshal Hedin, cc by-nc-sa